

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie VII./2022
Senát IV

Nález:

spisová značka	IV. ÚS 26/2022
populárny názov	Zastavenie exekúcie - zmenka ako exekučný titul
sudca spravodajca	Ladislav Duditš
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	28.06.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 73 ods. 3 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 133 ods. 2
analytická právna veta	V prípade exekučného titulu, ktorým sa priznal nárok zo zmenky proti povinnému, ktorý je fyzickou osobou, je obligatórnou náležitosťou návrhu aj opis rozhodujúcich skutočností a tiež označenie dôkazov, ktoré sa týkajú vlastného vzťahu s povinným. Pod pojmom „vlastný vzťah s povinným“ sa myslí pôvodný právny vzťah, z ktorého vznikla zmenka. Ak okresný súd arbitrárnym postupom vyžadoval od sťažovateľa opísanie vlastného vzťahu spôsobom podľa § 17 ods. 1 zmenkového a šekového zákona, čo ho následne viedlo k záveru o nepreukázaní vzniku samotného „vlastného“ zmenkového vzťahu, porušil týmto postupom základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.
skutkový stav a základné fakty	Prvá stavebná sporiteľňa, a. s., sa ako pôvodná oprávnená domáhala vymoženía pohľadávky v sume 16 084,88 eur s príslušenstvom proti povinnej na základe návrhu na vykonanie exekúcie doručeného súdneho exekútorovi 12. novembra 2007. Exekučným titulom bol vykonateľný zmenkový platobný rozkaz Okresného súdu Bratislava V zo 7. júna 2007. Na základe poverenia okresného súdu vykonával exekúciu súdny exekútor JUDr. Peter Urbánek. Uznesením okresného súdu z 3. decembra 2010 bolo rozhodnuté o pripustení zmeny účastníka konania na strane oprávneného s tým, že do exekúcie vstúpil sťažovateľ ako nový oprávnený. Zákonom č. 438/2015 Z. z. bol novelizovaný o. i. aj zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“). Sťažovateľ postupoval podľa § 243f ods. 1 Exekučného poriadku v platnom znení a v zákonom určenej lehote podaním z 12. januára 2016 doplnil návrh na vykonanie exekúcie v súlade s § 39 ods. 4 Exekučného poriadku. Prílohou podania bol návrh na vydanie zmenkového platobného rozkazu z 12. februára 2007 a zmluva o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere z 1. júna 2005 [podpísaná povinnou 3. júna 2005

	<p>(ďalej len „zmluva o úvere“)].</p> <p>Upovedomením o zastavení starej exekúcie z 1. júna 2020 súdny exekútor zastavil exekúciu podľa § 2 ods. 1 písm. a) zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ukončení niektorých exekučných konaní“) s odôvodnením, že uplynula rozhodná doba. Sťažovateľ podal námietky proti upovedomeniu o zastavení starej exekúcie, ktoré odôvodnil tým, že bolo vydané v rozpore so zákonom, pretože okresný súd nerozhodol o pokračovaní v exekúcii podľa § 243f Exekučného 3 poriadku v platnom znení a táto exekúcia je stále odložená priamo zo zákona. Z tohto dôvodu bol jednoznačne naplnený dôvod na predĺženie rozhodnej doby tak, ako ho predpokladá § 4 zákona o ukončení niektorých exekučných konaní.</p> <p>Napadnutým uznesením okresný súd upovedomenie o zastavení starej exekúcie z 1. júna 2020 zrušil (výrok I), exekúciu zastavil (výrok II) a vyslovil, že o trovách exekúcie rozhodne samostatným uznesením (výrok III, v uznesení nesprávne označený ako výrok II, pozn.).</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Medzi prípady, v ktorých nesprávna aplikácia jednoduchého práva všeobecným súdom má za následok porušenie základných práv a slobôd, patria tie, v ktorých je táto nesprávna aplikácia spätá s konkurenciou jednotlivých právnych noriem, prípadne s konkurenciou rôznych interpretačných alternatív, v ktorých sa odráža kolízia ústavných princípov.</p> <p>Podľa okresného súdu sťažovateľ v doplnení návrhu na vykonanie exekúcie neuviedol dôvod a spôsob vystavenia a vyplnenia biankozmenky. Zároveň neuviedol, ako došlo k vyplneniu zmenky jeho právnym predchodcom, a tiež chýbajú akékoľvek identifikácie týkajúce sa zmenky (z čoho zmenková suma pozostáva, úroky, dátumy a pod), a preto zo sťažovateľom priložených listín nie je zrejмый vznik samotného zmenkového vzťahu.</p> <p>Dôvodom prijatia novely Exekučného poriadku bola nevyhnutná potreba vysporiadať sa s otázkou ochrany spotrebiteľa v exekúciách prebiehajúcich na základe exekučného titulu vydaného v konaní, v ktorom nebola spotrebiteľovi ako účastníkovi poskytnutá primeraná ochrana, a preto sa upravila možnosť exekučného súdu odmietnuť vydať poverenie na vykonanie exekúcie, resp. v prebiehajúcich konaniach exekúciu zastaviť. Novela Exekučného poriadku mala umožniť ochranu spotrebiteľov pred nedôvodnými nárokmi uplatňovanými v štádiu exekúcie tým, že bola exekučnému súdu ustanovená povinnosť prihliadnuť na spotrebiteľské vzťahy, ak v pôvodných konaniach všeobecné súdy túto povinnosť opomenuli.</p> <p>Ústavný súd sa stotožňuje s názorom sťažovateľa, že pod pojmom „vlastný vzťah s povinným“ sa myslí pôvodný právny vzťah, z ktorého vznikla zmenka. V prejednávanej veci tento základný vzťah vyplýva zo zmluvy o úvere a príloh, ktoré tvoria jej neoddeliteľnú súčasť. Okresný súd netvrdil, že sťažovateľ opísal nedostatočným spôsobom „vlastný vzťah“ s povinnou. Podľa názoru ústavného súdu mal okresný súd (ako súd exekučný) po prípadnom zistení, že ide o spotrebiteľský vzťah, preskúmať, či zmluva o úvere spolu s jej prílohami neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, ich rozpor s dobrými mravmi či so zákonom alebo obmedzenie, alebo neprípustnosť použitia zmenky [§ 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku v znení platnom od 23. decembra 2015 do 31. marca 2017].</p> <p>Ústavný súd uvádza, že § 39 ods. 4 Exekučného poriadku v znení platnom od 23. decembra 2015 do 31. marca 2017 priamo odkazuje na § 17 zmenkového a šekového zákona. Ústavný súd predpokladá, že iba z tohto dôvodu okresný súd vyžadoval od sťažovateľa opísanie „vlastného“ zmenkového vzťahu spôsobom podľa § 17 ods. 1 zmenkového a šekového zákona. Z § 17 ods. 2 zmenkového a šekového zákona priamo vyplýva povinnosť súdu ex offio prihliadať na postavenie žalovaného zo zmenky ako spotrebiteľa, ak táto zmenka vznikla v</p>

	<p>súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou. Ako už bolo uvedené, ide o skutočnosti týkajúce sa najmä neprijateľných zmluvných podmienok (§ 52 v spojení s § 53 Občianskeho zákonníka) alebo neprípustnosti zabezpečenia záväzkov spotrebiteľa zmenkou alebo šekom [§ 5a ods. 1 písm. b) zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov]. Ak na tieto okolnosti v zmenkovom súdnom konaní súdom nebolo prihladené, musí na nich exekučný súd prihliadnuť ex offio. Podľa názoru ústavného súdu si okresný súd nesprávne vyložil odkaz na zmenkový a šekový zákon uvedený v § 39 ods. 4 Exekučného poriadku v znení platnom od 23. decembra 2015 do 31. marca 2017, keď vyžadoval od sťažovateľa opisanie „vlastného“ zmenkového vzťahu podľa § 17 ods. 1 zmenkového a šekového zákona. Ústavný súd však zdôrazňuje, že § 17 ods. 1 a 2 zmenkového a šekového zákona je aplikovateľný výlučne v zmenkovom súdnom konaní, a nie v exekučnom konaní.</p> <p>Z obsahu vyžiadaneho súdneho spisu ústavný súd zistil, že prílohou doplnenia návrhu na vykonanie exekúcie bol aj návrh na vydanie zmenkového platobného rozkazu. Porovnaním petitu v ňom uvedeného s výrokom exekučného titulu (zmenkový platobný rozkaz nachádzajúci sa v súdnom spise) možno jednoznačne uviesť, že exekučný titul bol vydaný na základe sťažovateľom priloženého návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu. V návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu bolo konkretizované aj číslo zmluvy o úvere, ktoré sa zhodovalo so zmluvou o úvere predloženou k doplneniu návrhu na vykonanie exekúcie. Ústavný súd sa preto nestotožňuje so záverom sudkyne okresného súdu, že podkladom pre zmenkové súdne konanie neboli právne vzťahy vyplývajúce práve zo zmluvy o úvere.</p> <p>Podľa ústavného súdu okresný súd arbitrárnym postupom vyžadoval od sťažovateľa opisanie vlastného vzťahu spôsobom podľa § 17 ods. 1 zmenkového a šekového zákona, čo ho viedlo k záveru o nepreukázaní vzniku samotného „vlastného“ zmenkového vzťahu.</p> <p>Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia o zastavení exekúcie ústavný súd dospel k záveru, že okresný súd sa dopustil takých závažných procesných pochybení s dopadom na vecnú správnosť výroku napadnutého uznesenia o zastavení exekúcie, že ich intenzita z ústavného hľadiska indikuje jeho neakceptovateľnosť, a preto ústavný súd rozhodol, že výrokom napadnutého uznesenia 12 týkajúcim sa zastavenia exekúcie došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov</p>	
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>klúčové slová</p>	<p>práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu exekúcia-exekučný titul cenné papiere-zmenka práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na spravodlivý proces konanie-zastavenie</p>

<p>spisová značka</p>	<p>IV. ÚS 212/2022</p>
<p>populárny názov</p>	<p>Totožnosť orgánu rozhodovania a orgánu prieskumu</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Libor Duľa</p>
<p>druh konania</p>	<p>konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>Nález - Nález</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>28.06.2022</p>

dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 2
analytická právna veta	Ak generálny prokurátor, aj keď v zastúpení iným prokurátorom generálnej prokuratúry, rozhodoval v prípravnom trestnom konaní ako nadriadený prokurátor o riadnom opravnom prostriedku (sťažnosti) proti rozhodnutiu prokurátora alebo policajta, je vylúčený prieskum takého rozhodnutia generálneho prokurátora generálnym prokurátorom podľa prvého dielu ôsmej hlavy tretej časti (§ 363 a nasledujúce) Trestného poriadku.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľom bolo uznesením policajta zo 14. septembra 2021 vznesené obvinenie pre zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa formou spolupáchateľstva. Podstata stíhaného skutku spočíva v konaní sťažovateľov, ktorí po vzájomnej dohode aj s ďalšími stíhanými osobami vyhotovili uznesenie o začatí trestného stíhania vo veci zo 16. júla 2021 pre zločin prijímania úplatku, ktoré bolo uznesením generálneho prokurátora z 24. augusta 2021 podľa § 363 ods. 1, 3, § 366 ods. 1, 2 Trestného poriadku zrušené z dôvodu porušenia zákona. Týmto konaním sa mali sťažovatelia dopustiť porušenia svojich povinností ako príslušníkov Policajného zboru. Generálny prokurátor uznesením zo 4. februára 2022 v časti II jeho výroku zamietol sťažovateľmi podanú sťažnosť smerujúcu proti uzneseniu policajta zo 14. septembra 2021. Generálna prokuratúra svojím upovedomením z 1. apríla 2022 sťažovateľmi podaný návrh na zrušenie uznesenia generálneho prokurátora vydaného v zastúpení prokurátorkou generálnej prokuratúry zo 4. februára 2022 v časti II jeho výroku ako právoplatného rozhodnutia vydaného v prípravnom konaní podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku vybavila tak, že o ňom nerozhodla z dôvodu, že „generálny prokurátor by mal na základe návrhu na postup podľa § 363 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku preskúmavať právoplatné rozhodnutie, ktoré sám vydal.“
z odôvodnenia	Ústavný súd odmietol časť podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľov smerujúcu proti uzneseniu policajta zo 14. septembra 2021 a proti uzneseniu generálneho prokurátora zo 4. februára 2022 z dôvodu neprípustnosti na tom právnom základe, že „možné porušenie základného práva na inú právnu ochranu, ktoré patrí obvinenému v predsúdnom trestnom konaní (ako aj porušenie s dotknutým právom ostatných vecne súvisiacich základných práv) je v reťazci subsidiarity preskúmané (okrem samotného predsúdneho konania, kde je jeho garantom prokurátor) prostredníctvom korekčných procesných mechanizmov v súdnom konaní (teda využitím práva na súdnu ochranu), keď k uznaniu viny zo spáchania trestného činu môže dôjsť len súdom. Taká právomoc predchádza právomoci ústavného súdu s už naznačenými výnimkami odňatia osobnej slobody väzbou, prípadne generálneho majetkovo-invazívneho opatrenia (zaistenie majetku obvineného), resp. prieskumu porušenia základných práv rozhodnutiami a opatreniami v trestnom konaní proti osobám, ktoré nie sú v tomto konaní obvineným. Plénium ústavného súdu svojím uznesením č. k. PLz. ÚS 2/2022-15 z 15. júna 2022 pristúpilo podľa § 13 ods. 1 zákona o ústavnom súde k zjednoteniu právneho názoru vysloveného II. senátom ústavného súdu v uznesení č. k. II. ÚS 330/2020 zo 7. júla 2020 a odlišného právneho názoru, ku ktorému dospel IV. senát ústavného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. IV. ÚS 212/2022. Plénium ústavného súdu v uznesení č. k. PLz. ÚS 2/2022-15 z 15. júna 2022 dospelo k nasledujúcemu právnomu názoru: I. Ak generálny prokurátor, aj keď v zastúpení iným prokurátorom generálnej prokuratúry, rozhodoval v prípravnom trestnom konaní ako nadriadený prokurátor o riadnom opravnom prostriedku (sťažnosti) proti rozhodnutiu prokurátora alebo policajta, je vylúčený prieskum takého rozhodnutia generálneho prokurátora generálnym prokurátorom podľa prvého dielu ôsmej hlavy tretej časti (§ 363 a nasledujúce) Trestného poriadku. II. Procesná situácia totožnosti orgánu rozhodovania a orgánu prieskumu

	<p>dotknutého rozhodnutia (generálny prokurátor), keď takú totožnosť ustanovuje zákon bez ohľadu na možnosť zastúpenia generálneho prokurátora iným prokurátorom generálnej prokuratúry pri rozhodovaní, nie je zlučiteľná s výkonom základného práva osôb uvedených v § 364 ods. 1 Trestného poriadku na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Týmto osobám, najmä obvinenému pritom Trestný poriadok poskytuje iné prostriedky na ochranu ich práv jednak v prípravnom konaní a na jeho základe potom najmä v súdnom konaní.</p> <p>Riadiac sa právnymi závermi vyslovenými plénom ústavného súdu v jeho uznesení č. k. PLz. ÚS 2/2022-15 z 15. júna 2022 (§ 13 ods. 1 zákona o ústavnom súde), vo veci konajúci senát ústavnej sťažnosti sťažovateľov v časti, v ktorej bola prijatá na ďalšie konanie, nevyhovel, keďže upovedomenie generálnej prokuratúry napadnuté ústavnou sťažnosťou zodpovedá riešeniu dotknutej otázky (nemožnosť vykonania prieskumu generálnym prokurátorom) vyjadrenému v uznesení pléna ústavného súdu o zjednotení právnych názorov. Takým postupom (predmetným upovedomením) súladným s ústavnokonformným výkladom zákona (a pri zásadnej zhode úpravy relevantných otázok medzi ústavou a dohovorom aj postupom súladným s dohovorom) teda nemohlo dôjsť k porušeniu práv označených sťažovateľmi v ústavnej sťažnosti v rozsahu jej prijatia na ďalšie konanie, teda základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 17 ods. 2 ústavy.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEK a iných súdov	PLz. ÚS 2/2022-15 z 15. júna 2022
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	trestné stíhanie trestné konanie-prípravné trestné konanie-práva obvineného v trestnom konaní obvinenie, obvinený-práva obvineného v trestnom konaní obvinenie, obvinený-vznesenie obvinenia

spisová značka	IV. ÚS 238/2022
populárny názov	Hodnota sporu - určenie, že vec patrí do BSM
sudca spravodajca	Ladislav Duditš
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	06.07.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 73 ods. 3 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 133 ods. 2
analytická právna veta	Ak je predmetom konania pred okresným súdom rozhodovanie o určení, či sporné nehnuteľnosti patria do BSM, predmetom sporu teda nie je určenie vlastníckeho práva v zmysle konečného priznania vlastníckeho práva konkrétnemu právnomu subjektu. Výsledkom sporu je predbežné ustálenie, že konkrétna vec (nehnuteľnosť) spadá do masy vyporiadavaného BSM. Toto rozhodnutie má (zatiaľ) iba nepriamy dosah na úspešnú stranu sporu (zúčastnenú osobu). Otázka, kto sa stane vlastníkom spornej nehnuteľnosti patriacej do BSM bývalých manželov, sa definitívne vyrieši až v prebiehajúcom spore o vyporiadanie BSM. V spore o určení, že veci patria do BSM tak nikomu nebolo priznané vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam, zúčastnená osoba nezískala definitívne majetkovú hodnotu vyjadrenú v peniazoch. Výsledkom

	<p>sporu nie je ani zmena vlastníckeho práva k daným nehnuteľnostiam. Pri rozhodovaní o trovách konania o určenie, že veci patria do BSM, je preto namieste určenie základnej sadzby tarifnej odmeny advokáta podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky, nie podľa § 10 ods. 2 vyhlášky.</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovatelia ako žalovaní podali sťažnosť proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka o výške trov konania, keďže podľa ich názoru bol výrok uznesenia nevykonateľný (nesprávne uvedený počet žalovaných, neuvedenie meny v prípade celkových trov konania). Zároveň sťažovatelia namietali, že okresný súd nesprávne aplikoval § 10 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) pri určení tarifnej hodnoty jedného úkonu právnej služby.</p> <p>Napadnutým uznesením boli odstránené formálne nedostatky výroku uznesenia vyššieho súdneho úradníka, zvyšná časť sťažnosti namietajúca nesprávnu aplikáciu § 10 vyhlášky bola zamietnutá ako nedôvodná bez toho, aby sa tento záver súdu premietol do výroku napadnutého uznesenia.</p> <p>Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľov, že okresný súd pri rozhodovaní o výške trov konania aplikoval nesprávnu právnu normu, pretože v ich veci išlo o konanie, ktorého predmet nebol oceníteľný peniazmi, a teda opodstatňoval použitie § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky.</p>
z odôvodnenia	<p>Ústavný súd sa oboznámil s napadnutým uznesením okresného súdu. Predmetom tohto konania bolo určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Ak je vec, právo alebo plnenie, ktoré je predmetom súdneho sporu, peniazmi oceníteľné, potom sa táto suma považuje za základ pre tarifnú hodnotu, a to aj v prípadoch určenia vlastníckeho práva k takejto veci. Nie je možné vychádzať z názoru, že vždy, keď je predmetom konania určenie vlastníckeho práva k veci, nemožno tento predmet konania peniazmi oceniť z hľadiska tarifnej odmeny podobne, ako to je pri vyrubovaní súdneho poplatku za určovací návrh podľa zákona o súdnych poplatkoch (nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 478/2014-28 z 18. marca 2015). Pokiaľ má byť rozhodnutie o výške trov konania logickým a nesporne i spravodlivým ukončením celého súdneho konania, nemožno hodnotu predmetu sporu posudzovať formalisticky 6 podľa toho, akú reálnu hodnotu vec, o ktorú v konaní ide, má, ale v širších súvislostiach, na základe komplexného zhodnotenia okolností kauzy a následne i rozhodnutia v merite veci (nález ústavného súdu č. k. I. ÚS 544/2019-43 z 28. júla 2020.). Z tohto dôvodu sudkyňa okresného súdu považovala za vecne správne uznesenie vyššieho súdneho úradníka v časti určenia hodnoty úkonu právnej služby a sťažnosť sťažovateľov v tejto časti za nedôvodnú. Za dôvodnú sudkyňa okresného súdu považovala sťažnosť sťažovateľov len v časti, v ktorej namietali nesprávne uvedený počet žalovaných a neuvedenie meny celkových trov konania. Uvedené sudkyňa okresného súdu zohľadnila, pričom v tejto časti náprava bola vykonaná tak, že uznesenie vyššieho súdneho úradníka bolo zmenené.</p> <p>Z doterajšej pestrej judikatúry všeobecných súdov v otázke oceníteľnosti predmetu konania na účely určenia tarifnej hodnoty veci vyplýva, že vždy je potrebné vychádzať z konkrétnych okolností každej jednotlivéj veci. Napriek tomu, že ústavnému súdu ako nezávislému orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) neprislúcha zjednocovať judikatúru všeobecných súdov (I. ÚS 290/2010, III. ÚS 551/2012), musel sa už viackrát meritórne vyjadriť k aplikácii § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky. Tu má rozhodujúci význam najmä v ňom uvedené slovné spojenie „ak nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch“. Vyjadriť hodnotu predovšetkým znamená vysporiadať sa so skutočným obsahom predmetu konania, t. j. s tým, aké účinky má pre účastníkov (resp. strany sporu) meritórne rozhodnutie súdu v tomto konaní, resp. aký vplyv má na zmenu hmotnoprávneho postavenia účastníkov tohto konania (II. ÚS 492/2013, IV. ÚS 187/2018, I. ÚS 92/2020, I. ÚS 111/2020). Paušálna aplikácia § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky s poukazom na to, že ide o určovaciu žalobu a hodnotu právneho úkonu, ktorého neplatnosti sa strana sporu domáha, nie je možné vyjadriť v peniazoch, bez toho, aby sa rozlíšilo, čo reálne tvorí predmet sporu, neobstojí.</p>

	<p>V tomto kontexte je pri vyčíslení trov konania pri určovacích sporoch potrebné rozlišovať dve kategórie. Do prvej kategórie patria spory, ktorých predmetom je definitívne určenie a výsledkom je rozsudok, ktorého účinkom je nadobudnutie konkrétnej (peniazmi ocenítej) hodnoty. Ak napríklad žalobca uspeje v spore o určenie vlastníckeho práva, nehnuteľnosť je definitívne katastrálne zaevidovaná ako jeho majetok, a preto je úplne opodstatnené, aby sa za tarifnú hodnotu veci považovala cena, resp. hodnota nehnuteľnosti. Druhú kategóriu tvoria spory, ktorých predmetom nie je definitívne určenie, ale určenie kvázi prejudiciálne, slúžiace na účely vysporiadania iného právneho vzťahu. Pôjde o určovacie spory, ktorých výsledkom nebude konečná súdna ochrana, ale na účel dosiahnutia jej definitívneho hmatateľného účinku sa nárok musí žalovať samostatne zo zákonných dôvodov. V týchto prípadoch nie je možné hodnotu predmetu sporu vyjadriť v peniazoch, čo opodstatňuje aplikáciu § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky (nález č. k. I. ÚS 58/2021 z 5. mája 2021 uverejnený v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 26/2021).</p> <p>V konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci bolo predmetom konania pred okresným súdom rozhodovanie o určení, či sporné nehnuteľnosti patria do BSM. Predmetom sporu teda nebolo určenie vlastníckeho práva v zmysle konečného priznania vlastníckeho práva konkrétnemu právnomu subjektu. Výsledkom sporu bolo predbežné ustálenie, že konkrétna vec (nehuteľnosť) spadá do masy vyporiadavaného BSM. Toto rozhodnutie má (zatiaľ) iba nepriamy dosah na úspešnú stranu sporu (zúčastnenú osobu). Otázka, kto sa stane vlastníkom spornej nehnuteľnosti patriacej do BSM bývalých manželov, sa definitívne vyrieši až v prebiehajúcom spore o vyporiadanie BSM. V tomto spore tak nikomu nebolo priznané vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam, zúčastnená osoba nezískala definitívne majetkovú hodnotu vyjadrenú v peniazoch. Výsledkom sporu nie je ani zmena vlastníckeho práva k daným nehnuteľnostiam. Pri rozhodovaní o trovách konania o určenie, že veci patria do BSM, je preto namieste určenie základnej sadzby tarifnej odmeny advokáta podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky, nie podľa § 10 ods. 2 vyhlášky.</p> <p>Ústavný súd rozhodol, že napadnutým uznesením došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov</p>	
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>klúčové slová</p>	<p>práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu trovy konania-náklady konania advokát, advokácia-náhrada trov právneho zastúpenia advokát, advokácia-advokátska tarifa</p>

Uznesenie:

<p>spisová značka</p>	<p>IV. ÚS 302/2022</p>
<p>populárny názov</p>	<p>Zaistenie majetku</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Libor Duľa</p>
<p>druh konania</p>	<p>konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>14.06.2022</p>
<p>dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv</p>	<p>Dotatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1</p>

	<p>ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1</p>
analytická právna veta	<p>Rozhodnutia o zaistení majetku v zmysle § 425 ods. 1 Trestného poriadku majú za následok, že sťažovateľ nemôže so svojím majetkom nakladať. Zaistením majetku tak na základe súdneho rozhodnutia dochádza k obmedzeniu vlastníckeho práva chráneného v čl. 20 ods. 1 ústavy a rovnako aj podľa čl. 1 dodatkového protokolu pretože podstatným prvkom vlastníckeho práva je aj možnosť majetok právne ovládať.</p> <p>Na druhej strane však ide o obmedzenie len dočasné, svojím charakterom predbežné a zaisťovacie, keďže jeho účelom je zabezpečenie majetku pre potreby prípadného výkonu rozhodnutia vo veci samej, ktoré sa zaisteného majetku bude týkať.</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľke bolo vznesené obvinenie pre pokračovací obzvlášť závažný zločin legalizácie príjmu z trestnej činnosti spolupáchateľstvom.</p> <p>Prokurátor Krajskej prokuratúry uznesením z 13. mája 2021 postupom podľa § 425 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) s poukazom na § 58 ods. 3 Trestného zákona zaistil všetok známy majetok sťažovateľky (podľa obsahu predmetného uznesenia), a to z dôvodu, že je trestne stíhaná pre trestný čin, za ktorý vzhľadom na povahu a závažnosť činu treba očakávať uloženie trestu prepadnutia majetku, a zároveň sťažovateľke zakázal so zaisteným majetkom nakladať. Následne ten istý prokurátor krajskej prokuratúry uznesením zo 7. júna 2021 v rámci autoremedúry čiastočne vyhovel sťažnosti sťažovateľky a zrušil zaistenie časti majetku sťažovateľky (podľa obsahu predmetného uznesenia). Okresný súd napadnutým uznesením postupom podľa § 193 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na § 191 písm. a) Trestného poriadku zamietol sťažovateľkou podanú sťažnosť smerujúcu proti uzneseniu prokurátora krajskej prokuratúry zo 7. júna 2021.</p>
z odôvodnenia	<p>Ústavný súd v prvom rade opätovne zdôrazňuje, že zaistenie majetku podľa § 425 ods. 1 Trestného poriadku je nepochybne opatrením zasahujúcim do práva sťažovateľky na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, no na druhej strane ide o opatrenie dočasné, svojou povahou predbežné a zaisťovacie, ktoré nepredstavuje konečné rozhodnutie vo veci, keď primárne ide o súčasť obrany proti vznesenému obvineniu (bez ktorého odobrenia odsudzujúcim rozsudkom nemožno uložiť trest prepadnutia majetku). Nemožno teda hovoriť o „zbavení majetku“, ale svojou povahou ide o opatrenie vzťahujúce sa na obmedzenie „užívania majetku“.</p> <p>Dočasný charakter tohto inštitútu navyše (sekundárne) explicitne vyplýva aj z dikcie § 425 ods. 2 Trestného poriadku, keď osoba, ktorej majetok bol zaistený, má právo žiadať o zrušenie alebo obmedzenie zaistenia, pričom o takejto žiadosti musí v prípravnom konaní bezodkladne rozhodnúť prokurátor a v konaní pre súdom predseda senátu. Taktiež z dikcie § 427 Trestného poriadku vyplýva povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu skúmať ex offio trvanie dôvodov zaistenia majetku a v prípade ich pomínutia takéto zaistenie zrušiť. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľka sama disponuje v priebehu prípravného konania (v závislosti od stavu dokazovania, výsledkov prípravného konania) účinným prostriedkom nápravy, teda žiadosťou o zrušenie zaistenia majetku, o ktorej musí byť rozhodnuté prokurátorom, proti ktorého rozhodnutiu má aj riadny opravný prostriedok. Taktiež orgány činné v trestnom konaní sú povinné z úradnej povinnosti skúmať pretrvávajúce dôvody zaistenia majetku a v prípade ich pomínutia takéto zaistenie bezodkladne zrušiť. V naznačenom smere, vychádzajúc z predostretej judikatúry a princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy a § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), je možné hodnotiť sťažovateľkou podanú ústavnú sťažnosť ako podanú predčasne, keď právomoci ústavného súdu predchádza právomoc prokurátora v rámci prípravného konania a následne všeobecného súdu rozhodujúceho o otázke viny a trestu, ako aj (osobitne) právomoc skúmať kedykoľvek a aj na jej žiadosť opodstatnenosť</p>

trvania zaistenia majetku. Tým je daný dôvod na odmietnutie sťažovateľkou podanej ústavnej sťažnosti z dôvodu jej neprípustnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd konštatuje, že napadnutým uznesením okresného súdu došlo obmedzeniu práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu patriaceho sťažovateľke, a preto ho preskúmal optikou garancií vyplývajúcich z čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Okresný súd v napadnutom uznesení posudzoval v kontexte zabezpečených dôkazov, či sú dané zákonné predpoklady aplikovaného zaistovacieho inštitútu. Vychádzal pritom nielen z príslušnej zákonnej úpravy § 425 ods. 1 Trestného poriadku v spojení s § 58 ods. 3 Trestného zákona vrátane toho, že sťažovateľka je trestne stíhaná pre trestnú činnosť, pre ktorú je možné uložiť trest prepadnutia majetku, ale aj z obvinením predpokladaného spôsobu páchania trestnej činnosti, keď sťažovateľka ako konateľka obchodnej spoločnosti mala získať neoprávnený majetkový prospech vo výške 895 800 eur fakturovaním nadhodnotených plnení iným obchodným spoločnostiam na podklade zmluvných vzťahov s nimi. V prípade trestného činu, pre ktorý je proti sťažovateľke vedené trestné stíhanie, počíta Trestný zákon s trestom prepadnutia majetku obvineného ako s obligatórnym následkom v prípade uznania viny, a to bez potreby naplnenia podmienok uvedených v § 58 ods. 1 Trestného zákona a bez ohľadu na pôvod, resp. spôsob nadobudnutia majetku (k tomu aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Tdo 52/2020 z 27. augusta 2020). Povahu a závažnosť trestného činu, na ktoré ako na relevantné kritériá poukazuje § 425 ods. 1 Trestného poriadku, tak vyjadruje už samotný § 58 ods. 3 Trestného zákona, ktorý definuje skupinu spoločensky obzvlášť nebezpečných trestných činov, pri ktorých ustanovil trest prepadnutia majetku ako obligatórny následok špecifikovaných trestných činov (II. ÚS 534/2021, bod 8). Ústavný súd teda konštatuje, že okresný súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval v zmysle ich účelu, jeho úvahy vychádzajú z konkrétnej zákonnej úpravy, ktorej aplikáciu na sťažovateľkin prípad okresný súd dôsledne preskúmal, pričom postačujúcim a zrozumiteľným, ako 7 aj ústavne súladným spôsobom zdôvodnil splnenie zákonných podmienok tak, ako vyplývajú z § 425 ods. 1 Trestného poriadku (v kvantitatívnom kontexte § 426 ods. 1 Trestného poriadku).

Ako ústavne súladnú hodnotí ústavný súd aj ďalšiu časť napadnutého uznesenia okresného súdu, v rámci ktorej okresný súd aj napriek splneniu materiálnych podmienok na postup prokurátora krajskej prokuratúry vrátane fakultatívnosti tohto postupu skúmal proporcionalitu medzi zaistením majetku sťažovateľky a účelom trestného konania, pre ktorého naplnenie sa majetok v konaní aj zaistil. Pri posúdení tejto otázky okresný súd dospel k záveru o opodstatnenosti takéhoto postupu prokurátora krajskej prokuratúry vzhľadom na dosiaľ vykonané dokazovanie, ktoré dosiaľ potvrdilo (rozumej aj v kontexte nevyvrátilo) dôvodné podozrenie zo spáchanej trestanej činnosti kladenej sťažovateľke za vinu a z výšky získaného neoprávneného majetkového prospechu vo významnom rozsahu (zo spôsobenia škody veľkého rozsahu poškodenej právnickej osobe). Takto okresný súd zohľadnil aj motív konania sťažovateľky a koordináciu osôb pri predpokladanom sofistikovanom spôsobe páchania trestnej činnosti. S poukazom na tieto východiská vrátane samotnej zákonnej dikcie § 426 ods. 1 Trestného poriadku okresný súd uzavrel, že zásah do majetkových práv sťažovateľky bol opodstatnený, teda nebol neproporcionálny. Ústavný súd po preskúmaní príslušnej časti napadnutého uznesenia okresného súdu nezistil, že by z dôvodov, ktoré predostrel okresný súd (a ktoré hodnotí aj v kontexte výsledku sťažnostného konania pred prokurátorom krajskej prokuratúry), nebol medzi použitým prostriedkom a sledovaným cieľom rozumný vzťah proporcionality (James a ostatní proti Veľkej Británii z 21. 2. 1986, Bruncrona proti Fínsku zo 16. 11. 2004). Zásah do práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu tak nebol nezákonný a svojvoľný (Maniscalco proti Taliansku z 2. 12. 2014, § 55), v dôsledku ktorého by

	sťažovateľka musela znášať neprimerané bremeno. Ústavný súd odmietol sťažovateľkou podanú ústavnú sťažnosť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	James a ostatní proti Veľkej Británii z 21. 2. 1986, Brunckona proti Fínsku zo 16. 11. 2004, Maniscalco proti Taliansku z 2. 12. 2014, § 55
súvisiace právne predpisy	
kľúčové slová	trestné konanie-prípravné majetok

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.